

AZ EGYESÜLET ÁLTAL ÁLLÍTOTT, FELÚJÍTOTT VAGY TÁMOGATOTT
KÖZTÉRI ALKOTÁSOK

— **Lakótelepi útbaigazító táblákat** (térképeket) helyeznek el még ebben a hónapban Szombathely forgalmas terein. Jelenleg öt ilyen térképet készítenek a Szombathelyi Szépítő Egyesület felhívására a KPM Közúti Igazgatóság festő-részlegének dolgozói, hármat a Derkovits, kettőt a Joskar-Ola lakótelepen helyeznek ki. Jövőre ugyancsak készülnek majd ilyen útbaigazító táblák.

Vas Népe 1982. szeptember 17. 8. o.

— **Útbaigazító táblákat** helyeztek ki Szombathelyen a Bartók körúton és a Kárpáti Kelemen utcában az Autójavító Vállalat KISZ-esei, a Szépítő Egyesület felkérésére. Azok tájékozódását könnyítik meg, akik társadalmi munkára vagy rendezvényekre indulnak az új szabadidő központba.

Vas Népe 1983. szeptember 2. 8. o.

Csatári Józsefre és Vinkovics Józsefre emlékezve

Szobrot lepleztek le Felsőcsatáron,
emléktáblát avattak Szombathelyen

Pénteken emléktáblát avattak Szombathelyen, a Vinkovics József utcában. A Béke Mozi épületével szembeni utca egyik házán ezentúl emléktábla örökíti meg a Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetsége szombathelyi csoportjának egykori vezetője emlékét. Vinkovics Józsefet hatvanegy éves korában, 1944. novemberében Zsiray Lajossal, Stockar Jenővel, Rózsa Jánossal együtt hurcolták el a Gestapo emberei Szombathelyről. Születésének századik évfordulója alkalmából a szombathelyi városi pártbizottság kezdeményezésére a Szombathelyi Szépitő Egyesület költségen készült táblát Pezenhoffer Richárd, az MSZMP Szombathelyi Városi Bizottságának titkára, Elek Tibor, a városi tanács általános elnökhelyettese, valamint Magyar Elemér, a KISZ szombathelyi városi bizottsága titkára avatta fel. Vinkovics József életútját Magyar Elemér ismertette. Az ünnepségen több intézmény, munkahely képviselői, valamint a Dózsa György utcai Általános Iskola diákjai jelentek meg.

Ehelyezik Vinkovics József emléktábláját a róla elnevezett szombathelyi utcában.

Vas Népe 1984. március 6. 5. o. (részlet)

Emléktábla Unger Gyulának

A Szombathelyi Szépitő Egyesület törekvése az, hogy emléktáblákat állítson az utcák névadóinak tiszteletére. Tegnap délután az Unger Gyula utcában — a névadó munkásmozgalmi mártír születésének 75. évfordulóján — avattak emléktáblát a Sabaria Sportegyesület létesítményének falán. Avatóbeszédet Ladó Miklósné, a KISZ városi bizottságának titkára mondott, majd megkoszorúzták az emléktáblát. Felvételünkön: Unger Gyula hozzátartozói helyezik el az emlékezet virágait a táblánál.

Fotó: H. P.

Vas Népe 1984. július 24. 1. o.

Emlékezések 1848 március 15-re

Ünnepségek megyénkben is

Emléktáblát avattak tegnap délelőtt a megyeszékhelyen. A Szombathelyi Szépitő Egyesület Kossuth Lajos tiszteletére, halálának kilencvenedik évfordulója alkalmából készítette a márványtáblát, amit a róla elnevezett utca elején, a tanács épületének falán helyeztek el. Elek Tibornak, a városi tanács általános elnökhelyettesének avatóbeszéde után megkoszorúzták az emléktáblát.

KOSSUTH LAJOS
1802 - 1894

A MAGYAR NEMZETI FÜGGTELENSÉGÉRT A FEJEDALIS KIVÁLISÁGOK FELSZÁMOLÁSÁÉRT ES A POLGÁRI SZABADSÁGJOGOK BIZTOSÍTÁSÁÉRT VIVOTT KÜZDELEM LEGNAGYOBB ALAKJA.

1823-BAN TETT ÜGYVÉDI VIZSGÁT. AZ 1832. ÉVI POLSÓNTI ORSZÁGGYŰLÉSEN AZ ELLÉNYEKI FŐPÖRÖK KEZVEZŐJE. VOLT INYEN SZABADNAK HÍRES ORSZÁGGYŰLÉSI TUDÓSTISZT AJÁJAI A TÖRVÉNYSZABÁLYOK TUDÓSTISZTOKAT BEJELŐTTAK. MÁJUS 1837-BEN 4. ÉVI PÓCSÁGAI TIESTEK 1841. JANUÁRJÁBAN MEGHÍNDIOTTA A NESTI HIRLAPOT. 1844-BEN EGTIK KEZDEMENTEZZEJE A VEDŐGYŰLÉT MEGALAKÍTÁSÁNAK. AZ 1846-AS MÁRCIUSI POLGÁRI FORRADALOM VEZÉRLAKJA. MÁJUS 6. KORMÁNY-RENDELÉSEKÉRE AZ Ő JAVASLATÁRA VÁLASZTOTTÁ MEG AZ ORSZÁGGYŰLÉS A HONVEDELMI BIZOTTMÁNYT ES KEZDEMENTEZZEERE MONDTAK KI DOROGCENBEN 1849. APRILIS 14-ÉN A FÜGGTELENSÉGI NYILATKOZATBAN A HABSURG-HÁZ TRONFOSZTASÁT. EKKOR VÁLASZTOTTÁK MEG KORMÁNYZÓELNÖKÖKÉ. 1849. AUGUSZTUS 11-ÉN KEVYTELÉN VOLT AJÁRNI A HAIJAI MAJ GÖRGÖTÖK. A FEGYVERLETTEL UTAN TOBB EZER TÁRSÁVAL KÜLFÖLDRE MENEKÜLT. AZ EMIGRÁCIÓBAN 1850-BAN MEGALAKÍTOTTA A MAGYAR NEMZETI EGYSÉGŐSÁGOT. MÁJUS 1850-BAN MEGALAKÍTOTTA A MAGYAR LEGIÓ SZERVEZET. 1851-BEN KÖLTÖZÖTT OLASZORSZÁGBA. HARCOLT A KIEGYEZÉS ELLEN. ELEFTE VÉGEIG VÉDTE A DEMOKRATIKUS NEMZETI TÖREKVESEKET TORINÓBAN HALT MEG.

ALLITATTA A SZOMBATHELYI SZÉPÍTŐ EGYESÜLET 1984-BEN

Vas Népe 1984. március 16. 1. o. (részlet)

Emléktábla Zrínyi Ilonának

Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc után — a Szombathelyi Szépítő Egyesület kezdeményezésére — emléktáblát kapott tegnap délután Zrínyi Ilona is a vasi megyeszékhelyen. A Zrínyi Ilona utcai Általános Iskola tanulói tegnap rövid műsorral, versekkel és énekszámmal emlékeztek meg történelmi nagyszonyukról. Az idén fennállásának 100. évfordulóját ünneplő iskola igazgatója, Szőke Dezső avatta fel az emléktáblát, Csinger Péter szombathe-

lyi kőfaragó alkotását. A kisiparosnak ez a harmadik olyan emléktáblája az idén, amelyet a Szombathelyi Szépítő Egyesület felkérésére társadalmi munkában készített el. Az emléktáblát tegnap a Vas megyei Távhőszolgáltató Vállalat Zrínyi Ilonáról elnevezett szocialista brigádja koszorúzta meg.

Képünk a tábla felrakásakor készült, a jobb szélén Csinger Péter látható.

Fotó: B. I.

Vas Népe 1985. október 12. 16. o.

Emléktábla Liszt Ferencnek

Liszt Ferencnek, a XIX. század kiemelkedő magyar zeneszerzőjének és zongoraművészeinek születése 175. és halálának 100. évfordulója alkalmából tegnap délelőtt Szombathelyen, a Liszt Ferenc utca 2. számú ház falán.

A Szombathelyi Szépitő Egyesület és a Szombathelyi Szimfonikus Zenekar fölkérésére Csinger Péter kőfaragó készítette az emléktáblát, amelyet megyeszékhelyünknek adományozott. Lisztet a táblai felirat így jellemzi: „A zenei romantika egyik legnagyobb alakja a szimfonikus költemény megteremtője. Szerteágazó, sokszínű munkássága emelte a magyar művészet kiválóságai közé.” Petró János főzeneigazgató mondott avató beszédet, s a Művelődési és Sportház koncert fúvószenekara, Rózsa Ferenc vezényletével tette ünnepélyessé az eseményt.

Vas Népe 1986. június 13. 8. o.

Horváth Boldizsár-emlékünnepség

Történeszek, jogászok, lo-
kálpatrióták egyként vall-
hatják magukénak a szombathelyi születésű Horváth Boldizsárt, a kiegyezés utáni első magyar igazságügyminisztert. Alakja és munkássága nincsen igazán a köztudatban, még szűkebb pátriájában sem, holott jelentősége már a szabadságharc idején, majd a kiegyezés előkészítésében játszott szerepe és jogi tevékenysége legnagyobb politikusaink sorába emeli.

Szombathely város tanácsa, a Magyar Történelmi Társulat, a Magyar Jogászok Szövetsége és a tanárképző főiskola tegnap emlékülésen méltatta Horváth Boldizsár munkásságának jelentőségét a városháza dísztermében. A bevezető előadás adatokat szolgáltatott Horváth Boldizsár pályakezdéséhez, Szombathely város életében betöltött szerepéhez, és ahhoz a kiálláshoz, mely 1848. márciusában az úgynevezett szombathelyi 16 pont megfogalmazásához vezetett. Ezt követően a résztvevők Vörös Károly, a történettudományok doktora előadásában a 19. század utolsó harmadának magyarországi fejlődéstendenciáiról hallhattak, majd Horváth Boldizsár igazságügyminiszteri tevékenységét ismertette, kitérve a polgári jogrend megteremtésében multhatatlan érdemeket szerző politikus számos törvényjavaslatára, Horváth Pál tanszékvezető egyetemi tanár. A záróelőadáson Horváth Boldizsár költői és szépírói munkásságának hézagpótló méltatására is sor került.

Az emlékünnepséget követően a 165 évvel ezelőtt született Horváth Boldizsár szombathelyi. Köztársaság téri szülőházának falán a Szombathelyi Szépitő Egyesület emléktáblát avatott (képünkön). Azon a házon, amelyen már ott van annak Márkus Emiliának emlék-

tablája, aki Horváth nevelt lánya volt.

A történelem szakos tanárok soros továbbképzését is szolgáló emlékünnepségen a táblán az eddigieknél jobban ráirányítja majd a figyelmet Horváth Boldizsárra és munkásságára.

h. m.
Fotó: H. P.

Vas Népe 1987. november 10. 1. o.

Emléktábla, értékelés

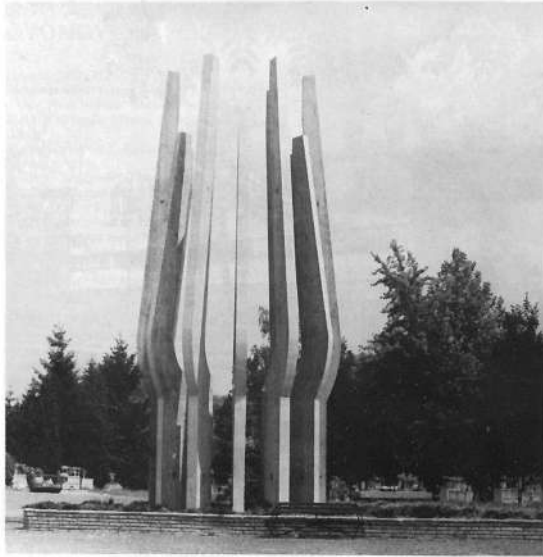
A hagyományápolás, jeles személyiségek emlékének őrzése is feladata a Szombathelyi Szépművészeti Egyesületnek. Ennek jegyében adták át tegnap a megyeszékhelyen, a Széchenyi utcában azt az emléktáblát, amelyet az egykori Premontréi Gimnázium négy tudós tanára, illetve igazgatója tiszteletére készített és adományozott Csinger Péter kőfaragó mester. A Nagy Lajos Gimnázium utcai bejáratánál Kunc Adolf, Kárpáti Kelemen, Edelman Sebő és Lipp Vilmos emléktáblájának felavatásakor Kártyás László, a gimnázium igazgatója méltatta a neves tanárelődök munkásságát.

Az avatás után értékelte az idei munkát a Szépművészeti Egyesület vezetősége. Megállapíthatják, hogy 1987-ben is sikeresen működtek közre értékeink őrzésében, a környezet csinosításában. Az egyesület részt vett a szabadidő-központ társadalmi munkáinak szervezésében: az idén négyezernél többen, mintegy nyolcmillió forint értékű munkát végeztek az egykori téglagyári területen. Aktivistáik révén eredményesen segítettek a városszépítők az augusztusi hasznoshulladék-gyűjtési akciót is. Az egyesület emléktáblákat készített, tíz köztéri alkotást jelölt meg táblácskával. CB-rádióval és adománypersellyel látták el az oladi kilátót. A kilátót nyolcezren keresték fel az idén, a jövő tavasszal nyitják ki újra. Emlékhelyet létesít az egyesület a Jáki úti temetőben a második világháború áldozatainak emlékére. A beérkezett pályázatokat elbírálták, készülnek a kiviteli tervek. A Tárgyformáló Stúdió segítségével helyreállították a Petőfi utcai székelykaput. Több ezer cserép virágot vásárolhattak kedvezményesen a városlakók a házak csinosítására. Készítette az egyesület három ivó- és szökőkút helyreállítási terveit is.

Koszorút helyeznek el a négy tudós tanár emléktáblájánál.

Vas Népe 1987. december 16. 1. o.

A II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLEKMŰVE, SZOMBATHELY

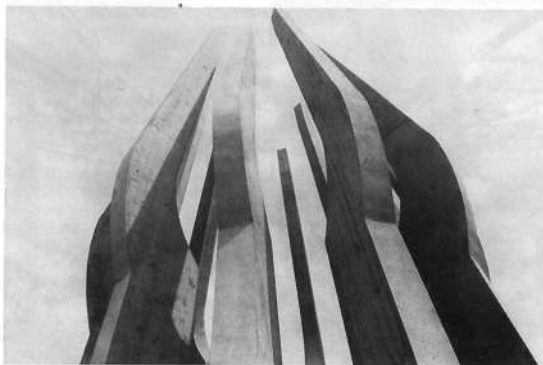
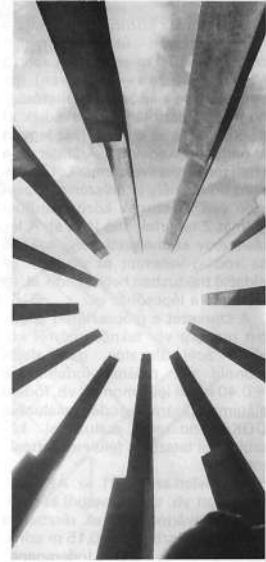
Tervező: VASITERV
Építész, statikus, kerttervező: Heckenast János
Kivitelezők: Vas Megyei Állami Építőipari Vállalat, Szombathelyi Városgazdálkodási Vállalat
Beruházó: Szombathelyi Szépitő Egyesület

Szombathelyen közadakozásból a Szombathelyi Szépitő Egyesület szervezésével állítottak emlékművet a város II. világháborúban áldozatul esett polgárainak.

Az új köztemető jelentős kiépítésére a '60-as évek elejétől került sor a VASITERV tervei alapján. Ekkor jött létre a ravatalozóhoz csatlakozó tér folytatásaként egy amorf alakú

díszter, ahol a Szépitő Egyesület 1987-ben kiírt pályázatán díjat nyert terv alapján, annak csekély formai továbbcsiszolásával megvalósított emlékművet felállították.

Az emlékmű köré szabályos 12 szög írható, ezek csúcsaiba került egy-egy, az átlók irányát követő nyújtott téglalap keresztmetszetű sajátos formálású oszlop.

Az előre kivitelezett kehelyalapokba ülnek a segédüzemi előregyártással C 20 minőségű betonból készült elemek, melyek 8 óra leforgása alatt kerültek helyükre és rögzítésre. Az oszlopokat az előregyártó zsaluzatból való felszakításra kellett méretezni, mint mértékadó igénybevételre. Gyalult deszkaszaluzatos látszó betonfelületük színezetlen.

A „Második világháború szombathelyi áldozatainak emlékére” felirat is egy előregyártott vasbeton táblán plasztikusan előreálló betonbetűkből áll. A felirat „zsaluzatát” hungarocellból kivágott betűk negatív gipszformájával lehetett előállítani.

Heckenast János

Szoborkás

Most állította helyre másodszor Csinger Péter kőfaragómester a szombathelyi Szent István parkban az első világháborús 83-as gyalogezred hősi emlékművét. Két évvel ezelőtt hosszú elhanyagoltság után renoválták a harcos és az oroszlán szobrát, meg a vandálok által szétördelt talapzatot.

Most húsvét után ismét a mesterhez fordult a Szépitő Egyesület: az oroszlán farka, a zászló, a gránát tört le. Nem az időjárás pusztított, a törésnyomokból nyilvánvaló volt, hogy a szoborra felmászó ember erejétől, súlyától keletkezett a kár.

A mester a lehetségeshez képest az eredetihez hűen egészítette ki az alkotást. Néhány léccel alá is támasztotta, hogy rendesen megszilárduljon.

Talán nem is meglepő: egy reggelre a léceket ellopták...

Most vasárnap hősök napi megemlékezés, koszorúzás lesz a szobornál. Ép marad-e addig?

kt

Vás Népe 1997. október 29. 1., 3. o.

Újraavatták a II. világháborús emlékművet

● Kaiser E.

— A Hősök Napján emlékezünk mindazokra, akik életüket áldozták a hazáért, ők adták erőt ahhoz, hogy ne legyenek többé hősi halottaink — mondta *Zsiros Imre*, a Szombathelyi Szépitő Egyesület titkára vasárnap, a szombathelyi 11-es Huszár úti kórház előkertjében, a II. Világháborús Hősi Emlékmű újraavatásakor. Korábban a szombathelyi Jáki úti temetőben róhatták le kegyeletüket az utódok, mostantól a 11-es Huszár úti kórház kertjében álló obeliszk is őrzi a hősök emlékét.

A kórház kertjében álló szobor feltehetően az egyetlen emlékmű hazánkban, melyet a háború alatt, 1943-ban állítottak a világhétség áldozatainak. Az emlékmű sokáig a kórház pincéjében állt, az intézmény egyik munkatársa hívta fel a figyelmet rá. A levéltári, könyvtári kutatás nem járt eredménnyel, nem sikerült kideríteni, vajon az első, vagy a második világháború halottainak állított-e emléket az obeliszk. A szépitő egyesület felhívást tett közzé. *Dr. Vitéz Molnár Zoltán* nyugalmazott alezredes felismerte az emlékművet, s rendelkezett néhány, az emlékmű avatásakor készült fényképpel is. A 11-es Huszár úti intézmény ekkor honvédkórház volt, kertjében állt az obeliszk.

Felszentelték vasárnap az emlékművet

Fotó: Kiss Teodóra

Az emlékművet vasárnap *Ba-*

ji János plébános szentelte fel, koszorúzott a honvédség, a határőrség, a rendőrség, a szombathelyi és a megyei önkormányzat és több társadalmi szervezet képviselője is. A hősi halottak utódai is virágot he-

lyeztek el az emlékművön. A szombathelyi hősök napi megemlékezést az emlékmű avatása előtt a Március 15. téren tartották, ünnepi beszédet mondott *Náday Gyula* alezredes, helyőrségparancsnok.

Vas Népe 1998. június 2. 3. o.